

Ung Företagsamhets Rådgivarguide

Året som Rådgivare

Vi vill börja med att tacka dig för den tid och det engagemang som du väljer att lägga som rådgivare åt ett nystartat UF-företag. I utbyte lovar vi ett roligt och utmanande år där dina kunskaper, erfarenheter och kontakter kommer att värderas högt av UF-företagarna och av oss som arbetar på Ung Företagsamhet.

Under ett läsår, från nu och fram till maj, kommer du och UF-företagarna lära känna varandra och förhoppningen är att ni tillsammans ska uppnå era mål innan läsåret är slut!

Den här skriften är framtagen till dig som valt att agera Rådgivare. Läs den med syfte att få en bra bild och förståelse för vad eleverna ska göra, hur ni tillsammans kan jobba och vilka förväntningar som kan komma att ställas på dig som rådgivare.

Lycka till i din roll som rådgivare!

Starten

Starta, driva och avveckla ett företag! Det är bland annat det som UF-året går ut på. Under året får eleverna dessutom möjlighet att själva skapa nätverk bestående av personer som kan vara till stor hjälp, nu och i framtiden.

Vad är då UF-företagande?

”Länken mellan skola och näringsliv.”

UF-företagande är en utbildning för ungdomar mellan 16 och 20 år som vill prova på att driva ett eget företag. Förutom kunskaper om företagande och kreativitet får ungdomarna kontakter inom näringslivet och erfarenhet av olika ansvarsområden som finns i ett vanligt företag. Att driva UF-företag innebär att under ett år starta, driva och avveckla ett riktigt företag, såkallat UF-företag. För att lyckas, alltså att nå målen, krävs det att alla i företaget tar ansvar, samarbetar, löser problem och fattar beslut. Utbildningen UF-företagande finns på över hälften av Sveriges gymnasieskolor och läses som en del av den ordinarie utbildningen. Under året utvecklar eleverna sitt entreprenörskap och sina entreprenöriella kompetenser.

Organisationen Ung Företagsamhet består av 24 regionkontor och ett nationellt kansli. Mer information om verksamheten samt kontaktuppgifter till regionkontoren finns på www.ungforetagsamhet.se

Vad gör eleverna under ett UF-år?

Utbildningen sträcker sig över ca 25 veckor. Företaget startar igång i början på september och avslutas i slutet på maj. Under året ska eleverna genomföra fem obligatoriska moment tillsammans med sin lärare och sin rådgivare.

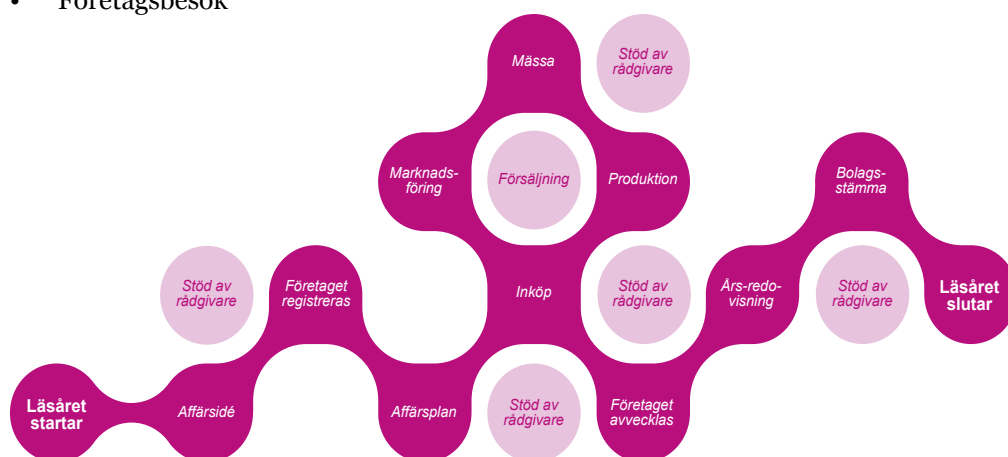
Dessa moment är:

1. Registrera UF-företaget på www.ungforetagsamhet.se
2. Skaffa sig en rådgivare
3. Göra en affärsplan
4. Genomföra minst två försäljningstillfällen
5. Upprätta och skicka in en årsredovisning

Utöver dessa fem moment måste företaget genomföra minst tre tilläggsmoment.

Exempel på det kan vara:

- Skapa en logotyp
- Göra en miljöplan
- Skapa en hemsida/blogg
- Göra reklamfilm
- Företagsbesök

Rollen som rådgivare.

Att vara rådgivare är inte alltid lätt men garanterat utvecklande. Det ger dig som rådgivare en kick att få uppleva hur UF-företagarna med små medel och under en begränsad tid åstadkommer så mycket. Kanske kan du ta med dig några goda erfarenheter av UF-året in i ditt dagliga arbete.

För UF-företagarna är det ofta svårt att komma med exakta förslag på **hur** ni ska samarbeta. Som rådgivare får du därför ta upp ett antal frågor som kan strukturera upp arbetet under året.

Exempel på frågor som kan vara bra att ta upp:

- Vad förväntar ni er av varandra?
- Hur ofta ska ni träffas och vad ni ska prata om?
- Var ska ni träffas?
- Hur kan UF-företagarna använda sig av dina kontakter?
- Vad kan du/vad kan du inte bidra med som rådgivare?

UF-företagarnas personliga utveckling och UF-företagandet sker i samspelet mellan dig som rådgivare och skolan. Det kräver en aktiv kontakt mellan dig och skolan/lärarna.

Olika skolor är olika aktiva. Vissa skolor arrangerar rådgivarträffar där du får möjlighet att möta både lärare och andra rådgivare. Andra sköter kontakten via e-post och telefon. Du kan alltid kontakta skolan, via UF-företaget eller på egen hand.

Coach, kunskapsbank och kontaktförmedlare

Under året som rådgivare kommer du att coacha ett UF-företag. Med din erfarenhet från arbetslivet kommer du att vara en viktig tillgång för UF-företagarna. Genom ditt engagemang får UF-företagarna inblick i näringslivet och förhoppningsvis tillgång till en rad nyttiga kontakter.

Huvudansvaret för företaget har UF-företagarna själva, men tillsammans med dig har de bättre förutsättningar för att lyckas med sitt UF-år.

I rollen som rådgivare bör du:

- Vara tillgänglig för UF-företaget
- Skapa förståelse för olika funktioner och roller i ett företag
- Förmedla kunskap inom ditt område
- Förmedla kontakter
- Följa UF-företagets ekonomiska utveckling
- Vara delaktig i UF-företagets utvärdering
- Stödja och hjälpa UF-företaget inför mässor och tävlingar

Du är eftertraktad!

UF-företagen åtar sig att sammankalla rådgivaren ett antal gånger under UF-året (läsåret) för att ta del av din erfarenhet, kunskap och nätverk. Du engagerar dig på ideell basis och blir i många fall en stark kraft i UF-företaget. Faktum är att över 60 procent av UF-företagarna uppger att de har en god kontakt med sin rådgivare och antalet träffar med rådgivaren ökar årligen. Din insats kommer att värderas av eleven i många år framöver. Om du stöter på problem eller utmaningar under ditt år som rådgivare kan du alltid kontakta oss på Ung Företagsamhet.

UF-året i korthet

UF-året består av en hel del olika moment. Det första som händer är att de kommer på en affärsidé. När eleverna sedan registrerar företaget hos Ung Företagsamhet och upprättar sin affärsplan är det vanligt att de tar kontakt med sin rådgivare.

Rådgivarna spelar en viktig roll under elevernas år och hjälper dem kontinuerligt med att till exempel svara på frågor och komma med tips om vad som är bra att tänka på.

Löpande under året sker inköp, produktion och marknadsföring. Allt för att kunna sälja sin vara eller tjänst. Det arrangeras även en regional och en nationell mässa där UF-företagarna får möjlighet att visa upp sig och sina idéer. När alla moment är avklarade i utbildningen avvecklas företaget och eleverna upprättar en årsredovisning. Sist men inte minst kommer bolagsstämman och sen är läsåret slut. Många elever väljer att starta upp sina företag på riktigt efter läsårets slut.

Höjdpunkten på året som UF-företagare är den mässa som varje region arrangerar en gång per läsår. På mässan kan företagen marknadsföra och sälja sina produkter samt delta i ett antal tävlingar där vinnarna får åka till SM i Ung Företagsamhet. SM arrangeras vid den avslutande nationella mässan i Stockholm då Sveriges bästa UF-företagare koras i olika kategorier varav den främsta är Årets UF-företag. Vinnaren i Årets UF-företag åker till EM och representerar Sverige.

Registreringen

UF-företaget måste registrera sig på Ung Företagsamhets hemsida, dels för att få kalla sig ett UF-företag, men också för att bli försäkrade under året. Försäkringen omfattar en mindre företagsförsäkring.

Registrering av UF-företag påbörjas den 1 september och avslutas 1 december. UF-företaget registrerar bland annat sig själva, sin lärare och rådgivaren, samt affärsidén och företagsnamn.

Kostnaden för att starta igång ett UF-företag är 300 kr i registreringsavgift som går till företagsförsäkringen. Avgiften betalar UF-företaget eller skolan in till Ung Företagsamhets region-kontor.

Varje medlem i UF-företaget ska köpa en riskkapitalsedel på minst 10 kronor i sitt eget UF-företag som återbetalas av det egna UF-företaget efter det att det har likviderats.

Du som rådgivaren kan:

- Berätta för UF-företaget om vikten med att sätta upp och hålla deadlines - samt hur man på ett strukturerat sätt arbetar för att genomföra uppsatta mål.
- Stämma av med företaget om att ovanstående är gjort och vid behov stötta dem i de delar som UF-företaget anser svåra.
- Påminna företaget om att samtliga delar i registreringen måste vara klara innan 1 december.

Affärsidén

Affärsidén är det som knyter ihop UF-företaget. Här beskriver UF-företaget produkten, målgruppen, vad UF-företaget ska göra för kunderna och hur dessa skall nås. Det finns många sätt att komma på sin idé och det vanligaste bland UF-företag är att utgå från en hobby, ett intresse eller ta chansen att lösa ett vardagsproblem. Det är företaget och läraren som till slut landar i den färdiga idén och resan kan börja.

Du som rådgivare kan:

- Lyssna och ge konstruktiv feedback på UF-företagens arbete med affärsidén
- Utifrån dina kunskaper hjälpa eleverna med att konkretisera affärsidén
- Coacha UF-företaget i att presentera affärsidén

Riskkapital

Ett sätt att få in pengar till företaget är att sälja riskkapitalsedlar, det är endast elever som är på väg att bli UF-företag eller redan godkänt registrerade UF-företag som får sälja Ung Företagsamhets riskkapital.

Priset per riskkapital är 10, 50, 100 eller 250 kronor. Varje person får köpa riskkapital för högst 250 kronor totalt. Det gäller även eleverna själva. Ett UF-företag får totalt sälja riskkapital för maximalt 10.000 kronor.

När UF-företaget säljer riskkapital måste företagsmedlemmar berätta om affärsidén, om UF-företaget i stort och att den som köper riskkapital får tillbaka de investerade pengarna om företaget lyckas gå med vinst efter avslutat UF-år.

Bra att veta!

Försäljning av riskkapital måste ske utifrån de riktlinjer som Ung Företagsamhet har satt, dessa finns att läsa för lärare och UF-företagare på Ung Företagsamhets hemsida.

Över 80 procent av rådgivarna har ett positivt totalintryck av året med Ung Företagsamhet.

Affärsplanen

Alla UF-företag upprättar en affärsplan som en del av UF-utbildningen. Hur affärsplanen bör utformas inom UF-företagande vet UF-företagets lärare och det står även beskrivet i utbildningsmaterialet som UF-företaget skall ha fått ta del av.

I vissa regioner måste UF-företaget skicka in sin affärsplan till Ung Företagsamhets regionkontor. Deadline och hur detta går till vet UF-företaget alternativt företagets lärare.

Du som rådgivare kan:

- Följa arbetet med affärsplanen
- Utifrån din kompetens ta del av affärsplanen och ge din syn och feedback på planen
- Påminna UF-företaget om aktuella deadlines för tex inlämning av affärsplanen
- Inspirera UF-företaget att tävla med affärsplanen? Påminn UF-företaget att kolla om affärsplanen uppfyller kriterierna för tävlingen

Samarbetsavtal mellan UF-företagarna

Innan UF-företaget kommer igång ordentligt så bör UF-företagarna prata om hur samarbetet i företaget ska fungera. Hur löser de eventuella konflikter och vad händer om någon vill sluta i företaget?

UF-företagarna har fått i uppgift att utforma ett avtal om hur samarbetet skall se ut och punkterna ska godkännas av samtliga medlemmar. UF-företagarna hittar ett exempel på samarbetsavtal på Ung Företagsamhets hemsida och i UF-företagets läromedel.

Du som rådgivare kan:

- Hjälpa UF-företaget med vilka punkter som bör ingå i ett samarbetsavtal
- Ta del av avtalet
- Stämna av under året att avtalet följs

Planera, sätt mål och jobba mot dem

UF-företaget ska tillsammans göra en aktivitetsplan, som en del av affärsplanen – vad som ska göras, när och vem som ska göra det. UF-företagarna ska försöka få en tydlig överblick över samtliga aktiviteter som ska genomföras. Här kommer din kompetens in. Hjälp ditt gäng med att sätta tydliga och realistiska mål. Stötta dem sedan med att försöka nå dem!

Du som rådgivare kan:

- Hjälpa UF-företagen att prioritera
- Berätta om hur du sätter mål och försöker nå dem
- Påminna eleverna om att ha roligt under vägen

Försäljning

Försäljning är inte bara en bekräftande upplevelse för UF-företaget utan också ett av UF-årets obligatoriska moment. Nu får UF-företaget äntligen visa att deras affärsidé fungerar. Ung Företagsamhet uppmanar UF-företagarna att vara trevliga, lyssnande och ödmjuka i mötet med potentiella kunder. UF-företagarna inser ganska snabbt att ju mer man kan om företaget, affärsidén och sina produkter ju lättare är det att föra säljsamtal inför nya kunder. Träning ger färdighet.

Du som rådgivare kan:

- Coacha UF-företaget i säljarbetet, träna säljsamtal och att komma till avslut
- Utmana UF-företagarna genom att lämna sina trygga zoner
- Ge förslag på säljtillfällen som tex i det lokala köpcentrumet

Regional mässa

UF-företaget har möjlighet att ställa ut på olika mässor under året. Här får UF-företaget bygga sin egen monter, tävla med sitt företag i olika kategorier och visa upp sig själva och sin affärsidé. Mässorna genomförs under året och brukar vara mycket populära men är inte obligatoriska. I förberedelserna inför och under mässan kan du som rådgivare ha en viktig roll. UF-företagarna har vanligtvis ingen erfarenhet kring monstrar och försäljning i mässmiljö och kommer behöva din stöttning. Det är även ett ypperligt tillfälle för dig att träffa nya kontakter, inspireras av unga entreprenörer och säkerligen hitta något nytt att inhandla. Välkommen!

Du som rådgivaren kan:

- Bidra med erfarenhet om monterbyggande och mässförsäljning
- Besöka mässan och ge stöd på plats
- Sprida att mässan finns för att locka besökare och kunder till företagets monter

UF-företaget och skatter

Att driva ett UF-företag liknar på många sätt hur det är att driva ett vanligt företag men huvudsyftet med UF-företagandet är att lära sig hur man driver företag. Att UF-företagandet främst sker i utbildningssyfte under ett läsår innebär att det inte ses som en näringsverksamhet när det gäller skatter. Därför gäller särskilda skatteregler för UF-företag.

Skatteverket har under många år stöttat Ung Företagsamhet och idag finns det skatteinformatörer över hela Sverige som står till förfogande att svara på UF-företagarnas frågor. Vilka dessa kontaktpersoner är finns att hämta på www.ungforetagsamhet.se

Under UF-året ska företagarna ta hänsyn till tre skatteområden:

- Inkomstdeklaration, överskottet i UF-företaget är skattepliktigt. Det kan bli aktuellt att ta upp UF-företagarens del av vinsten i sin inkomstdeklaration tillsammans med inkomster från exempelvis extrajobb
- UF-företag som säljer tjänster. Här gäller särskilda skatteregler som UF-företagarna kan läsa mer om på www.ungforetagsamhet.se
- UF-företaget är ej momspliktigt och ska inte momsregistrera sig inför eller under UF-året.

Du som rådgivare kan:

- Tydliggöra och förklara svåra begrepp inom skatter
- Stötta och ge support i frågor kring skatter
- Beskriva hur ditt arbete eller din arbetsplats förhåller sig till skatter

Årsredovisningen

UF-företagets sista moment! Nu ska företaget sammanfatta och utvärdera sitt UF-år. Ett UF-företag omfattas inte av årsredovisningslagen utan det främsta syftet är att företaget ska lära sig hur det går till att göra en summering av hur det har gått under året.

En UF-årsredovisning ska innehålla: Framsida, innehållsförteckning, vd-ord, förvaltningsberättelse, resultaträkning, balansräkning och revisionsberättelse samt underskrifter med ort och datum. När årsredovisningen är klar och UF-företagets lärare har godkänt arbetet så ska den skickas in till Ung Företagsamhets regionkontor.

Du som rådgivare kan:

- Följ arbetet med avvecklingsarbetet
- Ta del av den färdiga årsredovisningen
- Kolla och ge eventuell återkoppling på resultat och balansräkningen

Avveckling

Nu är det dags för UF-företaget att avveckla företaget. Sista varorna i lagret ska säljas, fakturor ska betalas och företaget ska se till att få betalt av kunderna. UF-företagarna avslutar därefter företagets bankkonto.

Intyg

Alla UF-företag som genomför samtliga moment får ett intyg utfärdat av Ung Företagsamhet. Intyget är en merit och skall användas inför kommande arbeten och studier senare i livet. Förutom momenten samt betyg ska även en godkänd årsredovisning skickas in till UF-kontoret.

Du som rådgivare kan:

- Prata om värdet av ett intyg efter avslutat utbildning
- Påminna om att genomföra samtliga moment
- Ta del av årsredovisningen

Du som har drivit UF-företag och nu vill agera rådgivare

Vi på Ung Företagsamhet välkomnar alla som vill engagera sig i nya UF-företagare. Du som precis har avslutat ditt UF-år sitter med massor av erfarenheter och nyttiga tips som kan pusha företagarna framåt. Vi kan alla olika saker och har olika sorters kompetenser, var därför tydlig och gör klart för UF-företaget vad du kan och vilka delar du vill engagera dig i - du behöver inte kunna allt!

Kanske behöver UF-företaget ytterligare en rådgivare?

Du som rådgivare med UF-erfarenhet kan:

- Stötta UF-företaget inför första kundkontakten
- Förklara vikten med att ha en nätverk
- Gå igenom UF-företagets roller och förväntningarna kring dem
- Peppa UF-företag inför tex regional UF-mässa

UF alumni

Sedan starten 1980 har över 300.000 personer drivit ett UF-företag. UF alumni finns till för alla före detta UF-företagare. Nätverket drivs av Ung Företagsamhet och alumnerna själva. Är du inte medlem? Gå in på www.ungforetagsamhet.se

Rådgivare från Uppsala

Hur beskriver du rollen som rådgivare?

– Jag ser mig själv ungefär som ”styrelsens ordförande” utan att ha den formella rollen. Jag vill träffa mitt företag ofta, vanligtvis 12-15 ggr under UF-året. Jag läser på och ställer frågor och ger mina synpunkter på elevernas svar och tankar. Jag ger själv inte svaren utan försöker att få dem att själva hitta svar och lösningar.

Vad är roligast med att vara rådgivare?

– Att följa med under året och se hur eleverna växer med uppgiften. Se hur de utvecklas med sitt företag.

Vad har du fått ut av din tid som rådgivare?

– Jag får vässa mig själv när jag ger av min erfarenhet samtidigt som jag får en insikt i hur unga människor tänker och resonerar. Det växer fram en ömsesidig relation. Ofta fortsätter kontakten långt efter UF-året.

Tre konkreta tips till blivande rådgivare:

- Var aktiv och boka tider med eleverna. De är ofta själva lite blyga och då blir det för sällan
- Avsätt tid för varje möte och se till att de mailar över underlag i förväg som ni ska diskutera
- Njut av att vara rådgivare och låt dig inspireras

Rådgivare från Göteborg

Varför valde du att bli rådgivare?

– Det är viktigt att ungdomar får mer rådgivning och kontakt med näringslivet och det här är en form som jag tycker är bra.

Hur beskriver du rollen som rådgivare?

– Att lyssna på problem och vägleda vidare. Det kan vara svårt för dem att veta hur det går till i näringslivet när de kommer ifrån skolan. Vi har avstämningsmöten när de känner att de behöver det och jag hör av mig för att höra hur det går. Det är viktigt att de känner att de alltid kan höra av sig om det är något.

Vad är roligast med att vara rådgivare?

Det är kul att se att det finns så många ungdomar med mycket energi och många tankar. Jag tycker att det är viktigt att tro på det man gör och försöker smitta av mig till eleverna.

Vad har du fått ut av din tid som rådgivare?

Jag tycker att man alltid utvecklas när man träffar kreativa människor med energi. Det inspirerar mig!

Tre konkreta tips till blivande rådgivare:

- Tro på ungdomarna
- Ge dem självförtroende att tro på sina idéer
- Ta med dem på olika sammanhang i näringslivet, t ex nätverksträffar, där de kan lära sig att presentera sig och sina idéer

Nästa steg!

Spana in www.ungforetagsamhet.se! Här hittar du mer inspiration och tips!

Tro på ditt UF-företag och coacha dem till att uppnå målen.

Njut av tiden, lär känna nya människor och låt dig inspireras av dem.

Ung Företagsamhet

Ung Företagsamhet är en politiskt obunden, ideell utbildningsorganisation. Sedan 1980 har vi utbildat gymnasieelever i entreprenörskap genom processutbildningen UF-företagande. Vi erbjuder lärare utbildning och vägledning. Eleverna utvecklar sin kreativitet, företagsamhet och kunskap om företagande, genom en kombination av praktik och teori. Sedan 2009 arbetar vi även på grundskolan, där erbjuder vi tre läromedel; Vårt samhälle, Se möjligheterna och Min framtid och ekonomi. Vi driver även nätverket UF-alumni. Vi har 24 regionkontor, ett nationellt kansli och ca 100 anställda i hela landet.

Organisationen stöds av offentliga medel, stiftelser och fonder samt det privata näringslivet.

Ung Företagsamhet vill ge unga människor en tro på sin egen företagsamhet genom våra två lika viktiga områden - Företagsamhet och företagare.

